

Hazatérés - Zarubay Bence retrospektív kiállítása

Zarubay Bence 47 éves, Szentendrén élő és alkotóművész. Festő, grafikus, nyomdász, fotós, zenész, lovas és andragógus egy személyben.

Az **andragógia** a felnőttképzés tudománya; a felnőttek iskolai

és iskolán kívüli nevelésének, oktatásának, képzésének cél- és feladatrendszerét, alapelemeit, folyamatának szabályszerűségeit és sajátosságait, forma-, módszer- és eszközrendszerét kutató tudomány. A többit tudjátok. Nyughatatlan kreatív alkotó lélek. Még nincs Grammy, - Kossuth, - Jászai vagy Munkácsy díja, de Grammy még lehet. Apai ágon felvidéki nemes. Nagypapjának köszönhetjük a Balaton északi parti vasútvonalat a népligeti és a városligeti KRESZ parkot is. Szóval nagy az elvárás. Számtalan szentendrei kötődése van, itt is lakik, és fest. Szóval bátor.

Létre is hozta az ArtUnio galériát és Kortárs Művészekért Alapítványt pl. A zene egész életében fontos volt neki. Már Édesanyja hasában is Led Zeppelint hallgatott, első szájharmónikáját 12 évesen kapta meg édesapjától egy John Mayall koncert után.

2000-ben alapította meg Bőrgyári Capriccio-t, Majd Az 5 vagy sárkány blues zenekarban majd a Posztmolett alter jazz zenekarban játszott, most a SZEMEK nevezetű formációban énekel. Szépen.

Prózát is ír meg költ például a Tabu versciklust is Ő írta, ami kifejezetten olyan dolgokkal foglalkozik, amikről nem nagyon beszélünk társaságban, ezért nem idézek.

Hatalmas lovas hírében áll, és közösségi lovardát is alapított.

Szedő, reprós, tipográfus, grafikus és képzőművész. A Szentendrei Grafikai Műhely mindezt ki is használja.

2010-14. Fokhagymák, kaják. Előszeretettel festett ételeket, persze nem fotorealisztikusan, hanem erősen absztrahálva. Ezekből a legfontosabbak a Fokhagyma triptichon, a Sprotni, a Spenót, Csilibab (Piedone).

Az úgy volt, hogy állt a konyhában a galériában, ahová az első válása után költözött és

nagyon ki kellett volna találni valamit egy csoportos Malom kiállításra. Nem volt témája.

Meglátta a konyhapulton egy fej fokhagymát és elkezdett motoszkálni a dolog, hogy fokhagyma legyen a téma, azt úgy se fest senki. De akkor ne legyen kicsi... Legyen jó nagy. Ahogy dolgozott, közben vacsorázott és bontogatta a késsel a fokhagymát is, előbb gerezdekre, azután felvágta a gerezdet is. Így lett belőle három, így született a triptichon és ezért fedezhető fel rajtuk a kés is.

A többi ételről szóló kép is főzés közben ihletődött. Hajnal fél kettőkor, csilibabot főzni az albrétben, ami annyira megfeküdte a gyomrát, hogy másnap meg kellett festenie.

A Sprotni annyira csúnya, hogy szinte akarta, hogy lefesse a szürkéssárga olajos levével együtt.

De a Spenót az szent. Édesanyja készíti a legfinomabb spenótot és trükkösen csirkemellet darál bele, mert kisgyerekkorában nem akarta megenni a húst másként. Az a kép Neki készült.

Ekkor készült Cirkó macskája emlékére az Egy abesszin herceg emlékére c. kép. Nagyon kötődte egymáshoz és hirtelen ért véget az élete. Ez az a kép amit soha nem fog eladni. (ne reménykedjete).

Cirkó egy abesszin vörös típusú macska volt és egy kiállítás megnyitás alkalmával zuhant be a tévéinterjú közben az udvaron álló hársfáról a galéria kertjébe. Attól kezdve ott élt és úgy látszott kiválasztott gazdájának. Két éves korában elütötte egy kocsi és ettől a jobb első lába kacska lett, de ugyanúgy tudott fára mászni és volt eset, hogy télvíz idején igyekszik a tetőkön hazafelé, a szájában fél kiló parizerrel. Hatalmasra nőtt és a többi macska közt is rendesen megvolt a tekintélye. Elköltöztünk és egy év múlva beteg lett. Ezt úgy vették észre, hogy eltűnt a kertből. Egy hét múlva lett meg, amikor a volt galériából, onnan négy kilométerre ahol laktak, felhívták, hogy ott a macska... Beteg lett és hazament a házba, ahová kölyökkorában a hársfáról bezuhant...

A kisebb absztraktjai között felbukkan utalás Ikarosz történetére, amit nagybátyja mesélt olyan átéléssel a művésztelepi konyhában, hogy tökéletesen átélte és igaznak vélte minden szavát a mitológiának.

De ezek a történetek annyira mesések és viccesek voltak, hogy nem voltak hihetőek. Daidalosz és Ikarosz története viszont annyira komplex volt, hogy akkor Bence azt mondta: - A Bandi most végre igazat mondott. Neki és ezért az élményért festette az Ikarosz képet.

2016-17. Olajgrafikák, papír alapú absztraktok. (Halnap, Meghasadt...) Ezek a képek a grafikai műhelyben talált összefestékezett makulaturapapírokra készültek, felhasználva azok gyűrődéseit, esetleg a festék alól előbukkanó próbanyomatok darabkáját.

Készülnek vászonra is festmények, olyanok, amik most vannak először kiállítva. (Apa 70)

Az ágyon fekve, rajztáblával az ölében maszatotha össze a papírokat, evett és hatszázadszorra nézte a Harry Pottert. Egyedül volt, második válás után és egyáltalán nem akart azzal foglalkozni. Csak a lovaglás a zene és újra a firkálás.

2017. Mamiya sorozat. Egy szép régi RB67-es kamerával analóg képeket készített a Szentendrén számára érdekes témákról, fekete-fehér negatívra. Ezeket kidolgozás, kiválogatás, szkennelés után vászonra nyomtattatta és olajfestékekkel továbbgondolta a témákat, kiemelve, vagy éppen eltüntetve részleteket. Itt bukkan fel először a madár motívum, teljesen véletlenül és nagyon megtetszett neki. (piros vagy sárga kacska)

A legérdekesebb felvételek a Bükkös parton, a régi temetőnél készültek, ahol a temető felét elvitte a patak, a másik oldalán pedig belógnak a régi úttörőtábor házainak az alapjai. Nyakig érő gyom és az abból véletlenszerűen felbukkanó sírok, régi keresztek. Elég borzongató látvány. Egyszer járt ott éjszaka, biciklit tolvá, mert egy vendégtársaságot kellett hazakísérni Izbégre és azon a partszakaszon volt a házuk. Visszafelé elég para volt, ezért maradt meg benne az a régi kis temető, a sötétből hirtelen előbukkanó sírköveivel...

2018. Gyerekkora óta tetszik Vajda Lajos művészete. Mindig elámul elképesztő ritmusérzékén és látásmódján.

Rajztanítás közben, ha jó az idő, a gyerekekkel ki szoktak menni a városba és ott keresnek témát.

Vajdától, Kornisától tanulva próbálja felfedezni az apró kis részleteket, olyasmiket amik felettn elsiklunk amúgy. Ilyen alkalmakkor születtek a legfrissebb grafikai és a nagy méretű Hazatérés című olajfestmény, illetve annak vázlata, ami szintén nem volt még soha kiállítva.

De hogy ki Bence, és honnan jön az élet iránti kíváncsisága, érzelmei és látásmódja, azt talán a következő sorok fejezik ki legteljesebben:

... Franciaországban, egyszerű étkezéstől a legfényesebb lakodalomig, szomjukat, örömeiket, ünnepeket vörösborral édesítik az emberek. A vörösbor nem túri a magányos ivót. Cimbora kell hozzá, vidám történetek, régi nóták, asszonyokra emlékeztetőek, kártya és muzsika... ... A vörösbor Franciaország nagy hagyományainak egyike, és bizonyos hazafias szertartással egyenrangúnak kell tekinteni, amikor isszák. De ha olasz őseimre gondolok, akik megszokták, hogy a quarto rossót minden étkezésnél rendelés nélkül felszolgálja a pincér, akkor szintén

kötelez a tisztelet ez itallal szemben, mert Olaszországban is több, mint egyszerű iszákosság a vörösbor élvezete. Ezért csak pálinkát szabad inni. A pálinka mánora fenséges közönyt prédikál. Megveted a halált, és jó az élet is úgy, ahogy éppen van, illetve, ahogy nincs. A vörösbortól eszedbe jut, hogy novemberben Rómában a Borghese park fakoronái között, növekvő mahagóniszínű foltokban terjed az ősz, és alkonyatkor sok-sok harang zúg. Ilyenkor a Piazza de Popolón felrebbennek a galambok esetlen szárnyalással... Fáj a szíved, de képes vagy vágyódni, sőt remélni is, hogy egyszer majd eljutsz innen az Örök Városba, miután ilyen céllal búcsúzáskor bedobtál néhány centesimót a Fontana di Trevi nevű mesterséges vízesés roppant medencéjébe, s ezért viszontlátással kecsegtet a babona némi készpénz ellenében. Hiszed a hihetlent; ez a vörösbor... ..A vörösbor elhozta Rómát a sok haranggal. De éppúgy mondhattam volna a firenzei Ponte Vecchio zsvajos környékét vagy akár a genuai temető alig szomorú és mégis fenséges látványát, mozdulatlan szobortömegével. Ha hiszed ha nem: ott nagyon boldog voltam, az olvadó viasz és a gyászosan nehéz szagú virágok párolgásában... Akadt például egy orosz nő, aki csak itt vált beszédessé, ahol általában örök hallgatás céljából tartózkodnak az emberek, és júliusban a hervadásra készülő, érett virágok utolsó, nagy illatbacchanáliákat lelkendezik, mint bizonyos asszonyok az úgynevezett balzaci korban, kiszépülve és sokszoros szenvedély-től kábultan, hajukban az első ősz szálakkal... ..A vörösbor a francia és az olasz nép hatalmas történelmi katasztrófái idején táplálta a lankadó hitet, azzal az ösztönzéssel, hogy élni vagy remélni ugyanaz, mert nagy nemzetek nemegyszer feltámadtak ismét tartós elhalálózásukból, és ebben mindig jelentékeny része volt a vörösbornak. A pálinka mánora nagystíliú belenyugvás. Meggyőz arról, hogy semmi sem fontos. Földi bajaidra feleletül megajándékoz az idő és a tér fogalmaival. Ilyen roppant átlók között, jelentőségében eltörpülve, boldog lehetsz megalázottan is, miután úgy érzed, hogy felesleges a világ, és a semmi is fontos, ha szereted. Ilyen egy közönyös, cseppfolyós Tolsztoj ez a pálinka. A vörösbor fáj, de azt mondja: „Jó lenne élni!” Ha többet iszol, így szól: „Élni kell!” Ha igen sokat iszol, ezt kiáltja: „Élni fogsz!” És ez akkor is szép, ha nem igaz. /Rejtő Jenő: Csontbrigád/

Galambos Péter 2019.02.15.